

Kuopion kaupungin ympäristösuojeluviranomaisen lausunto Itä-Suomen hallinto-oikeudelle/ valitus ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätöksestä 26.3.2026

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 11.06.2026 § 36
285/11.02.02/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

ympäristötarkastaja Essi Holopainen, puh. 044 718 2004

ympäristötarkastaja Timo Turunen, puh. 044 718 2007

ympäristöjohtaja Tanja Ahonen, puh. 044 718 2141

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Ympäristö- ja rakennuslautakunta päättää antaa selostuksessa olevan lausunnon Itä-Suomen hallinto-oikeudelle (diaarinumero 924/2026).

Päätös

Merkittiin, että pöydälle jaettiin (lähetetty 11.6.2026 sähköpostilla lautakunnan jäsenille) "valituksen täydennys ja vastaus lisäaikapyyntöön".

Lautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän päätösehdotuksen.

Selostus

Itä-Suomen hallinto-oikeus kehottaa Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakuntaa antamaan lausunnon valituksesta koskien Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätöstä 26.3.2026 § 17 (asianro 285/11.02.02/2026). Lisäksi kehoitetaan toimittamaan kaikki valituksenalaisen päätöksen perusteena olleet asiakirjat ja muu tarvittava selvitys.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta on päätöksellään 26.3.2026 hylännyt oikaisuvaatimuksen ja pitänyt ympäristöjohtajan päätöksen 24.2.2026 § 20 voimassa. Ympäristöjohtajan päätöksessä 24.2.2026 § 20 kiinteistön (297-473-1-9) omistajaa on veloitettu hakemaan toiminnalleen maastoliikennelain 30§:n mukaista lupaa.

Itä-Suomen hallinto-oikeudelle 7.4.2026 toimitetussa valituksessa vaaditaan

1. Ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätös 26.3.2026 § 17 kumotaan kokonaisuudessaan
2. Hallinto-oikeus toteaa, että kiinteistöllä Mustalahti (297-473-1-9) harjoitettava toiminta ei täytä maastoliikennelain 30§:n mukaisen luvanvaraisuuden edellytyksiä
3. Päätöksen täytäntöönpano kielletään välittömästi, sillä lupahakemuksen jättämiselle asetettu määräaika (31.3.2026) on jo umpeutunut ennen valituksen käsittelyä, mistä aiheutuu valittajalle oikeudenmenetyksen vaara.
4. Toissijaisesti asia palautetaan viranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi asianmukaisen ja objektiivisen selvityksen hankkimiseksi

Valittajan näkemyksen mukaan päätös on lainvastainen usella itsenäisellä perusteella. Maastoliikennelain 30§:ää on sovellettu sen sanamuodon ja lain esitöiden vastaisesti. Viranomainen on ylittänyt toimivaltansa arvioimalla kaluston tyyppiä ja laiminlyönyt selvittämisvelvollisuutensa tukeutuessaan markkinointiluonteiseen lehtiartikkeliin. Hallintolain 6§:n mukaisia objektiviteetti-, tarkoistussidonnaisuus-, suhteellisuus- ja luottamuksensuojaperiaatteita on loukattu. Lisäksi päätös on sisäisesti ristiriidassa. Hallinto-oikeuden tulee kumota päätös ja kieltää täyttöönpäno.

Valitusta on täydennetty Itä-Suomen hallinto-oikeudelle 21.4.2026. Täydennyksen perusteena on, että valittaja on 21.4.2026 esittänyt julkisuuslain mukaisen tietopyynnön ja saanut vastauksena uutta aineistoa, joka ei ollut valitusta laadittaessa. Täydennyksessä valituksessa vaaditaan edellä esitettyjen lisäksi, että

- hallinto-oikeus toteaa, että viranomainen on rikkonut hallintolain 6 §:n mukaista objektiviteettiperiaatetta tiedottamalla ilmoittajalla asian etenemisestä tavalla, joka ylittää puolueettoman viranomaistoiminnan rajat
- hallinto-oikeus velvoittaa viranomaisten toimittamaan kaiken asiaan liittyvän aineiston ennen asian ratkaisemista

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausunto

Valituksen mukaan toiminta ei täytä maastoliikennelain 30 §:n soveltamisedellytyksiä. Valittajan mukaan säännös on tarkoitettu koskemaan järjestäytynttä, organisoitua toimintaa, jolla on tapahtumaluonne ja tunnistettava järjestäjätaho.

Kuopion kaupungin ympäristösuojeluviranomaisen tulkinnan mukaan, maastoliikennelain 30 § mukainen lupa vaaditaan yksiselitteisesti, jos harjoituksia järjestetään toistuvasti tai pysyvästi samassa maastossa. Hallituksen esitys Eduskunnalle maastoliikennelaiksi (HE 163/1995) yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että maastoliikenteen meluhaittoja korostaa se, että maastossa ajetaan usein muutoin hiljaisilla ja rauhallisilla luonnonalueilla, jotka ovat tärkeitä myös ulkoilun ja retkeilyn kannalta. Yhdenkin moottorikelkan ääni voi häiritä retkeilijöitä varsin paljon.

Esityksessä (HE 163/1995) maastoliikennelain keskeisenä tarkoituksena (1§) on ollut moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla liikkumisesta maastossa ja moottorikelkkailureiteillä aiheutuvien haittojen ehkäiseminen ennalta. Maastoliikenteellä voi olla haitallisia vaikutuksia myös yksityiselle edulle kuten asutukselle. Sen vuoksi lain tarkoitukseen lisättäisiin yksityisen edun suojele. Ja muun muassa tämän yksityisen edun suojaamisen vuoksi lupa vaaditaan tässä tapauksessa. Lain määritelmän (3 §) mukaan maastolla tarkoitetaan maa- aluetta ja jääpeitteistä vesialuetta, joka ei ole tie ja jota ei ole tarkoitettu moottoriajoneuvo-, kisko- tai ilmaliikenteeseen.

Alue missä ajoharjoittelurata on talvisin ollut, on maastoa. Yleiskaavassa alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Alue on tarkoitettu, maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä haja-asutusluonteiseen rakentamiseen. Karttulan kunta Talluksien, Hirvijärven ja Muurainten alueen rantaosayleiskaava 1.11.2000.

Hallituksen esityksen (HE 163/1995) perusteluissa todetaan, että moottorikäyttöisellä ajoneuvolla suoritettavan kilpailun ja harjoituksen järjestämiseen vaadittaisiin maastoliikennelain 30 §:n nojalla kunnan ympäristönsuojelulautakunnan lupa. Jo hallituksen esityksessä on nostettu ongelmaksi, että etenkin harjoitusten osalta on pelättävissä, että luvan hakemista saatetaan välttää tarkoituksellisesti. Tämän vuoksi luvan hakematta jättäminen ehdotetaan säädettäväksi maastoliikennelakiksi, josta seuraisi lain 25 §:n mukaan sakkorangaistus.

Valituksessa viitataan, että viranomaisen on laiminlyönyt hallintolain 31 § mukaista selvittämiselvällisyyttä. Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Maastoliikennelaki ei edellytä haitan arvioimista, kuten melumittauksia, toisin kuin ympäristölupa. Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunnan/viranomaisen näkemyksen mukaan viranomaisen on arvioinut toimintaa riittävästi, jotta maastoliikenneluvan hakemisen vaatimukset täyttyvät.

Valituksen mukaan viranomaisen on laiminlyönyt selvittämiselvällisyyden ja pohjannut päätöksen naapurin ilmoitukseen ja markkinointiluonteiseen lehtijuttuun. Toisin kuin valituksessa väitetään, viranomaisen päätöstä ei ole pohjattu yksinomaan näihin tietoihin. Kiinteistönomistajaa on kuultu ja häneltä on pyydetty selvitystoiminnasta 15.1.2026. Kiinteistön omistajan selvityksen (16.1.2025) mukaan ajokausi on pääosin joulukuusta huhtikuuhun eli noin 5 kuukautta. Ajopäiviä on arviolta 10–15 viikonloppuna talvikaudessa. Ajaminen tapahtuu pääsääntöisesti viikonloppuisin päiväsaikaan ja päättyy viimeistään klo 20.00. Käytössä on uusia Ski-Doo MXZ RS -luokan moottorikelkkoja, joiden melutaso vastaa kilpailukäyttöön tarkoitettujen kelkkojen vaatimuksia. Ajossa on tyypillisesti muutamia kelkkoja, enintään noin 1–10 kerrallaan. Kiinteistön omistajan oma antamansa selvitys tukee naapurin viranomaiselle ilmoittamia havaintoja.

Kuten ympäristöjohtajan päätöksessä 24.2.2026 on todettu toimintaa ei voida pitää tavallisena asumiseen liittyvänä toimintana eikä se ole elinkeinotoimintana, kuten maa- ja metsätalouden harjoittamiseen, mihin käyttöön yleiskaavassa alue on merkitty. Sitä ei voida myöskään rinnasta kulkemiseen moottorikelkalla omalla tontilla paikasta A paikkaan B. Lyhyen radan kiertäminen pidemmän aikaa ja usein useammalla moottorikelkalla voidaan katsoa olevan huomattavasti häiritsevämpää kuin ohiajo.

Valituksessa on todettu, että jos toiminta ei täytä ympäristöluvan kynnystä ei ole johdonmukaista katsoa sen täyttävän maastoliikennelain vaatimusta. Viranomaisen toteaa, että päätelmä ei ole ristiriidassa. Maastoliikennelain 30 §:n mukainen lupa ja ympäristölupa ovat kaksi eri tarkoituksiin vaadittavaa lupaa. Niitä voidaan tarvita esimerkiksi moottoriradalle tai maastoajokilpailulle samanaikaisesti, sillä ne suojelevat eri intressejä ja perustuvat eri lakeihin. Maastoliikennelain keskeisenä tarkoituksena (1§) on ollut moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla liikkumisesta maastossa ja moottorikelkkailureiteillä aiheutuvien haittojen ehkäiseminen ennalta. Maastoliikennelain mukaisella luvalla myönnetään lupa kilpailla ja harjoitella hakemuksessa esitetyllä alueella. Toiminnalle asetetaan sallitut toiminta-ajat ja se tuo naapureille ennakoitavuutta toimintaan ja mahdollisuuden varautua haittaan. Päätöksellä myös varmistetaan, että toiminta täyttää riittävät turvallisuuden vaatimukset ja ettei toiminnasta aiheudu kohtuutonta haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle kuten asutukselle tai virkistyskäytölle. Jos ajoharjoittelu on niin laajamittaista, että toiminnasta aiheutuu merkittävää

ympäristön pilaantumisen vaaraa, maastoliikennelaki ei enää riitä. Tällöin toiminnalle on haettava ympäristösuojelulain mukaista ympäristölupaa.

Kuten ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätöksessä 26.3.2026 § 17 on todettu, maastoliikennelain mukaisen luvan edellyttäminen tässä tapauksessa on yhdenvertainen muihin vastaavia häiriöitä aiheuttaviin toimijoihin nähden. Valituksessa on viitattu hallintolain 6 §: viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Vakiintuneen hallintokäytännön mukaan maastoliikennelakia käytetään mm. yksityisten jääratojen luvittamiseen, jotka ovat vain rajatun harrastajaryhmän käytössä, eikä näissäkään tapauksissa edellytetä radan käytöltä järjestäytyneisyyttä.

Kuten viranhaltijapäätöksessä 24.2.2026 § 20 on todettu, että viranomaisen on jo 2022 ympäristöviranomaisen on harkinnut luvan tarvetta, mutta katsonut toiminnan silloin olleen pienimuotoista. Vuonna 2022 tehdyllä tarkastuksella toiminnan on kuvailtu olevan satunnaista ja alueen vain kiinteistön omistajan omien lasten (s. 2008 ja 2010) käytössä. Ajaminen on tuolloin tapahtunut pääsääntöisesti päiväsaikaan, kun sen nyt kerrotaan jatkuvan klo 20 asti. Ympäristönsuojelupalvelut on tuolloinkin jo esittänyt harkittavaksi rata-alueen siirtämistä tulevana talvena pois rantapelloilta kauemmaksi lähimmistä asutuista naapurikiinteistöstä ja samalla suojaan mäenkumpareen taakse. Kyseisiä muutoksia ei ole tehty. Tällä toimenpiteellä olisi voitu vähentää moottorikelkkailusta ja radan ylläpidosta (lumitykit ja valaistus) aiheutuvaa häiriötä asutuksen suuntaan. Vuodesta 2022 lähtien toiminta on vakiintunut jokatalviseksi ja valituksia on tullut lisää.

Lisäselvitys toiminnan laajuudesta Itä-Suomen hallinto-oikeudelle

Kuopion kaupungin alueellinen ympäristösuojelu on tätä hallinto-oikeudelle annettavaa lausuntoa varten selvittänyt vielä aikaisempaa laajemmin toimintaa. Itä-Suomen hallinto-oikeutta varten YouTube videoita harjoittelusta on nyt kuvattu näytöltä (19.-20.5.2026) ja tallennettu asiakirjoina. Videot toimitetaan Itä-Suomen hallinto-oikeudelle sekä kiinteistönomistajalle muistitikulla. Kyseisiä videoita ei ole ollut viranomaisen hallussa aiemmin. YouTubesta löytyvät yleisesti julkiset videot osoittavat toiminnan jatkuvuutta, laajuutta ja luonnetta (ajotyyli on kiihdyttelevää ja hyppimistä). Melulähteiden sijainti, korkeus sekä kelkoista aiheutuvan melun voimakkuus ja taajuus vaihtelevat suuresti. Tällainen melu koetaan häiritsevämmäksi kuin tasainen ääni. Videoista käy ilmi, että rata ei ole vain kiinteistön omistajan lasten käytössä. Kun toiminnalle ei ole maastoliikennelain mukaista lupaa, jossa olisi asetettu toiminnalle lupamääräyksiä esim. toiminta-ajoista, on toiminta ennakoimatonta, eikä naapurilla ole mahdollisuutta ennalta varautua haittaan. Ennakoimattomuus lisää haittaa tai se koetaan häiritsevämmäksi.

Kiinteistön omistaja on snowcross tiimi Crane Hill Racingin tiimipäällikkö. Crane Hill Racing mainostaa kotisivuillaan olevansa Suomen äänekkäin ja näkyvin Snowcross tiimi. Crane Hill Racingin instagram tilillä on julkaistu 3.12.2023 rinnekoneen kuva tekstillä, kohta Syvänniemellä raikaa. Kyseiset tiedot eivät ole olleet luvan hakemisen perusta, mutta kuvastavat osaltaan toiminnan luonnetta. Videoita YouTubessa on useiden vuosien ajalta. Toiminnan ei voida katsoa olevan mitään muuta kuin harjoittelua. Kuten viranhaltijan vaatimuksessa luvanhakemisesta (päätös 24.2.2026/§20) on todettu, toiminta on viranomaisen näkemyksen mukaan nimenomaan kilpailuihin tähtäävää harjoittelua.

Kiinteistönomistajalta saadun selvityksen mukaan käytössä on Ski-Doo MXZ RS -luokan moottorikelkkoja. Ski-Doo MXZ RS on suunniteltu suoraan kilpakäyttöön, mikä vaikuttaa merkittävästi sen melutasoon verrattuna tavallisiin harrastekelkkoihin. Ski-Doo MXZ RS on kovaäänisempi kuin perusmalli, koska se on rakennettu kilparadoille, joissa äänenvaimennus ei ole ensisijainen tavoite suorituskykyyn nähden. Kilpamallin kelkkojen melutasot voivat nousta tästä huomattavastikin korkeammalle. Snowcrossin lajisääntöjen mukaan kaikissa luokissa katsastuksessa suurin sallittu meluraja on 114 dB. Kilpailun aikana ja jälkikatsastuksessa tai pistokokeissa mitattu tulos saa olla +1 dB (=115 dB). Radan etäisyys lähimpään asuinrakennukseen noin 300 m ja alue on avointa peltomaastoa, jossa ääni pääsee etenemään esteettä.

Ympäristöministeriö on tehnyt selvityksen (Suomen Ympäristö 33/2007) Moottorikelkkojen melusta. Selvityksen tavoitteena oli selvittää maastomittauksilla moottorikelkkojen aiheuttamat melupäästöt ja melun leviäminen moottorikelkkareittien ympäristöön. Selvityksen mukaan reittien suunnittelussa tärkeintä on riittävä etäisyys melulle altistuviin kohteisiin. Mikäli se ei ole mahdollista, tulisi reiteissä kiinnittää huomiota siihen, että turhien kiihdytysten määrä saadaan pidettyä alhaisena. Selvityksessä on todettu, että melu voidaan kokea häiritseväksi silloinkin, kun melutasot ovat ohjearvojen mukaisia. Melukokemukseen vaikuttavat suuresti häiriön kohteena olevan ihmisen tai ryhmän odotukset. Esimerkiksi hiljaisella alueella kantautuva yksittäisen moottorikelkan melu saattaa häiritä enemmänkin kuin taajaman muuhun meluun sulautuvat vilkkaan kelkkareitin jatkuvat äänet. Tässä tapauksessa kyseessä muuten hiljainen maa- ja metsätalousvaltainen alue. Kuten hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, maastoliikennelain tarkoituksena on ehkäistä haittoja yksityiselle edulle ja asutukselle.

Edellä esitetyn perusteella lautakunta katsoo, että asiaa on selvitetty riittävässä laajuudessa maastoliikennelain 30 §:n mukaisen luvan tarpeen arviointia varten. Valitus tulee hylätä ja ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätös (26.3.2026 § 17) pitää voimassa. Asiaa ei tule palauttaa uudelleen käsiteltäväksi. Itä-Suomen hallinto-oikeus voi muuttaa luvan hakemiselle annettua määräaikaa.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 9 § ja 34 § (1.1.2026).

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointia ei tehdä, kun kyseessä on lausuntopyyntöön vastaaminen (KH 21.10.2024 § 293)

Liitteet

Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyyntö (ei julkaista internetissä)
Valitus liitteineen (ei julkaista internetissä)
Valituksen täydennys ja vastaus lisäaikapyyntöön / Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyyntö (ei julkaista internetissä)
Valituksen täydennys liitteineen (osittain salassa pidettävä, JulKL 24.1 § 32 kohta)

